KANSEN ZIEN, KANSEN PAKKEN

Duurzaam en op maat
Coalitieakkoord 2018-2022

GEMEENTE Oss

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
1. Visie op Oss 6
2. Sociaal kloppend hart 10
3. Dynamisch stadscentrum 16
4. Zuinig op ons klimaat 20
5. Vitale economie 24
6. Leefbaarheid dichtbij 30
7. Aantrekkelijk wonen in Oss 36
8. Veilige omgeving 42
9. Besturen in verandering van tijden 46
10. Financieel solide 50

Voorwoord

Oss is een bijzondere gemeente. Een beschrijving van Oss laat zich niet eenvoudig vangen in één woord of zelfs één zin. In Oss komt veel samen: stad en platteland; top-economie, maar ook uitdagingen zoals de afstand tot de arbeidsmarkt; Maas, bos én intensieve landbouw.
Oss is een verbinding van veel verschillende gemeenschappen met elk eigen uitdagingen.
Er is een stad, er zijn vestingstadjes, grotere dorpen en kleine kernen.
Er zijn kenmerken van een familiestad, een woonstad met opvallend goede voorzieningen, maar ook een ondernemende stad met een stevig MKB en enkele internationale topbedrijven.

Als iets Oss typeert, is het een diepgewortelde cultuur van gemeenschapszin en ondernemerschap: handen uit de mouwen, samen aan de slag, sociaal veerkrachtig. Oss staat ook voor de menselijke maat, voor samenwerking, elkaar kennen en een stapje extra voor elkaar doen. Zo worden veel resultaten bereikt. Maar die worden niet uitbundig gevierd. Dat is dan weer de Osse nuchterheid.

De inwoners van de gemeente Oss hebben op woensdag 21 maart 2018 hun vertegenwoordigers in de gemeenteraad gekozen. Eind april hebben VDG, CDA, VVD en Beter Oss besloten om samen een formatieproces op te starten om te komen tot een coalitieakkoord, gevolgd door een portefeuilleverdeling en (kandidaat)wethouders. Dit op basis van grote programmatische overeenkomsten en het vertrouwen dat nodig is als basis voor een succesvolle samenwerking.

Dit akkoord is een samenwerking van vier partijen. Met de intentie om goed samen te werken met de gemeenteraad, opbouwende inbreng van alle fracties te waarderen en zo goed mogelijke resultaten voor de inwoners van Oss te bereiken. Positieve resultaten die, zoveel als nodig, via maatwerk tot stand komen.

Wij zijn er van overtuigd dat dit gaat lukken. Oss kiest ervoor om een aantal grote opgaven vernieuwend aan te pakken samen met Ossenaren, andere overheden en onderwijs. Niet alleen voor nu en binnen de grenzen van Oss, maar als basis voor later en als landelijk voorbeeld. Het succes van Pivot Park en de bekroonde Global Goals aanpak zijn daar recente bewijzen van.

We bedanken alle deelnemers aan het formatieproces en degenen die het proces op uitstekende wijze hebben ondersteund. We zorgen dat – zoals de titel van het akkoord aangeeft – de kansen worden gezien én worden gepakt door een actief, ondernemend, vernieuwend en omgevingsbewust gemeentebestuur dat open staat voor verandering en houdt van aanpakken en oplossen. Want dat is de 'Osse' manier.

Oss, 8 juni 2018,

De fracties van

1 Visie op Oss

Oss is in de afgelopen jaren hard gegroeid. Door herindelingen, maar ook door zelfstandige groei. Het Oss van nu is een veelzijdige en zelfverzekerde gemeente. Met een middelgrote stad, 23 kernen en een van de grootste buitengebieden van Brabant. Het is een fijne woon- en werkgemeente, met voldoende winkels en maatschappelijke voorzieningen voor onze eigen gemeente en grotere regio. Gelegen in een aantrekkelijk landschap van Maas, dijken en polders, maar ook van bossen en heide. De mensen in Oss vormen samen met elkaar vele kleinere gemeenschappen op het gebied van wonen, werken en leven. Dat vinden we een groot goed.

Al die gemeenschappen staan niet op zichzelf. Ze zijn ook een eenheid en ze werken samen. Dat is wat ons verenigt: de wil om samen te werken, om niemand buiten te sluiten, het respect voor de ander, het vertrouwen in ons zelf, in elkaar en de kracht die daarvan uitgaat. Maar ook trots kunnen zijn op ons verleden en wat het ons gebracht heeft.

Oss is gegroeid naar een gemeente met ruim 90.000 inwoners. Daarmee is Oss een robuuste gemeente geworden, die zijn verantwoordelijkheid in de regio neemt. We geven daar actief invulling aan, maar ook in bovenregionale en landelijke netwerken speelt Oss een steeds grotere rol. Oss kijkt graag verder dan haar eigen grenzen. Niet voor niets heeft de VNG Oss in 2017 en 2018 verkozen tot meest inspirerende Global Goals gemeente van Nederland.
Dit alles maakt dat Oss een zelfbewuste, krachtige en vitale gemeente is. De komende jaren gaan we dit beeld verder uitbouwen en versterken.

Samenwerken

Ook de Ossenaren zien de samenleving snel veranderen: de digitale samenleving, de vaak felle discussies en andere ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op. Het Osse bestuur moet daar ook snel op inspelen. Dat betekent: focus en alertheid. Kansen zien en deze ook echt pakken.
Dit college streeft naar een bestuursstijl die daarbij past: communicatief en open. Actief de verbinding zoeken met de inwoners. En vanuit een gezond dualisme met de gemeenteraad. Niet alles hoeft vooraf 'dichtgetimmerd' te zijn. Meer opiniërend en raadplegend debat in de raad leidt tot betere besluitvorming voor de gemeente.

Maatwerk is uitgangspunt

De verscheidenheid in maatschappelijke opgaven neemt in de toekomst op alle terreinen verder toe. Huishoudens worden kleiner en meer van elkaar verschillend. Meer mensen zijn langer aangewezen op hun eigen netwerk en de voorzieningen in hun eigen buurt. Zorgvragen zullen veranderen.
We zien dat we in een overgang zitten van 'standaard' naar 'maatwerk'. Maatwerk is dát doen wat nodig is om een redelijke en rechtvaardige oplossing te bereiken voor elk individueel vraagstuk.
Met onze inwoners en ondernemers kijken we naar hun vraag: Wat wil ik? Wat kan ik? Wat heb ik nodig? We vragen maatwerk van onze inwoners, van de bedrijven en maatschappelijke organisaties, maar ook van onszelf. Meer maatwerk leveren is niet: 'u lost het zelf maar op'. De gemeente vertegenwoordigt het algemeen belang en zal dat altijd afwegen tegen het individueel belang. Waar nodig hakt de gemeente de knoop door. Maatwerk leveren is vooral ook houding en gedrag: 'We stellen onze expertise beschikbaar voor wat de inwoner of ondernemer nodig heeft.'

Bij zorg, welzijn, werk en inkomen werken we aan de transformatie: niet 'Wat kan?', maar 'Wat is nodig?'. De vraag moet leidend zijn en niet het aanbod. We willen voorkómen in plaats van genezen. We weten steeds meer over de relaties tussen gezondheid en leefstijl. We gaan hier keuzes in maken: hoe kunnen we onze mensen en ons geld zo goed mogelijk inzetten in preventie?

Startkwalificaties blijven belangrijk bij het vinden van een baan. Ook daar zal de vraag meer divers worden. Een compleet en flexibel aanbod in Oss, van praktijkonderwijs tot hbo-onderwijs, vinden we daarom belangrijk.

Oss is meer divers dan tien jaar geleden. Mensen zijn mondiger en minder afhankelijk van een overheid. Voor ons als overheid is het zaak om daar goed mee om te gaan. We nemen de wensen en de mogelijkheden van onze inwoners als uitgangspunt, zoals bijvoorbeeld de komende Omgevingswet ook van ons vraagt.
Maar we blijven goed letten op die inwoners die dat niet op eigen kracht voor elkaar krijgen. Iedereen moet de kans hebben om naar vermogen mee te doen in de gemeenschap. Ook wijk- en dorpsraden zijn belangrijk in deze ontwikkelingen.

TE HUUR

Economische vitaliteit is een belangrijke pijler onder de Osse gemeenschap. Oss moet aantrekkelijk zijn en blijven als vestigingsgemeente. Een actieve en goed geschoolde bevolking is dus ook voor de economie een voorwaarde, evenals een aantrekkelijk en gevarieerd woon- en voorzieningenaanbod.

Het centrum van onze stad heeft onze speciale aandacht. We willen een centrum dat voor de komende generaties levendig blijft, waar je anderen kunt ontmoeten en dat goed bereikbaar is voor de automobilist, de fietser en de voetganger.

Duurzaamheid loopt dwars door alle onderwerpen en thema's heen. Het gaat niet alleen om de energietransitie, maar ook om het ontwikkelen en toepassen van duurzame oplossingen op het gebied van mens (people), natuur (planet) en economie (profit). Het is daarbij belangrijk om de effecten op korte en lange termijn inzichtelijk te maken voor onze inwoners, zodat er meer draagvlak voor duurzame maatregelen ontstaat.

We zijn trots op onze gemeente. Daarom gaan we Oss nog beter op de kaart zetten als een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Ook hier gaan we uit van maatwerk, omdat de stad, de wijken en kernen ieder hun eigen dynamiek hebben.

Regionaal samenwerken

In de regio willen we onze rol verder verstevigen. In Noordoost-Brabant brengen we de gezamenlijke gemeentelijke belangen in dit gebied samen. We kiezen effectieve en efficiënte samenwerkingsvormen. Waar onze belangen beter op regionale schaal ontwikkeld kunnen worden, zoeken we actief naar samenwerking met strategische partners. Het is prima als we zaken zelf bedenken of uitvoeren, maar we gebruiken waar mogelijk ook de kracht van anderen.

2 Sociaal kloppend hart

In het sociaal domein concentreren we ons op de inwoners die het niet alleen op eigen kracht kunnen. We willen dat iedereen mee kan doen. Er kan daarbij veel aan hulp en ondersteuning worden geboden. Het is altijd belangrijk om daarbij de eigen verantwoordelijkheid en de eigen mogelijkheden centraal te stellen. We zien dat na de decentralisaties het er voor de burgers nog niet altijd beter op is geworden. Mensen ervaren het nog te vaak als lastig om de juiste hulp of zorg te krijgen. De nieuwe systemen en werkmethoden zijn nog niet altijd goed genoeg op elkaar afgestemd. De schotten tussen het rijk, zorgverzekeraar en gemeente werken belemmerend. Ook het zorggebruik stijgt in sommige sectoren (jeugdzorg/wmo), terwijl de beschikbare budgetten daar niet toereikend voor zijn. Er is relatief veel (stille) armoede. Ook mantelzorgers verdienen meer aandacht.

Daarom gaan we nog meer werk te maken van preventie. Door gerichte maatregelen voorkomen we zoveel mogelijk dat inwoners hulp en ondersteuning nodig hebben. Goed georganiseerde contacten en onderlinge verbondenheid in wijken en dorpen dragen bij aan vroegtijdige signalering. Daardoor voorkomen we dat zaken van kwaad naar erger gaan. En ook hier geldt dat we de nadruk gaan leggen op maatwerk en ontschotting.

Armoede

We hebben en houden oog voor armoede. We letten vooral op kinderen die in armoede opgroeien. Oss heeft een gedegen en ruimhartig armoedebeleid. Dat willen we zo houden. We slagen er steeds beter in inwoners met een laag inkomen te bereiken. Met gerichte maatregelen proberen we hen te ondersteunen. We willen vooral voorkomen dat mensen die in armoede leven ook problematische schulden opbouwen.

Problematische schulden

We zien dat het moeilijk is alle groepen te bereiken. Dat geldt bijvoorbeeld voor mensen met een geregeld inkomen of voor ZZP'ers, die door omstandigheden in de situatie terechtkomen dat er schulden ontstaan.
We willen meer aandacht voor deze zogenoemde stille armoede, zeker in het belang van de kinderen. We zoeken daarom creatieve manieren om het bereik van ons beleid te vergroten. Als lokale overheid kunnen we het systeem niet veranderen, maar we kunnen er wel voor zorgen dat we mensen met schulden beter bereiken. We reiken instrumenten aan om hun activiteiten en de situatie te veranderen.
Ook bij de intake van zorg- en hulpvragen willen we brede aandacht hebben voor problematische situaties op andere gebieden, zoals schulden. In het nieuwe beleidskader Schuldhulpverlening 2020 bieden we daarom concrete oplossingen om het bereik te vergroten.

Participatiewet

We zien dat een groeiend deel van de mensen met een uitkering moeilijker aan de slag komt in een gewone baan. Het vergt meer creativiteit in oplossingen om hier toch zoveel mogelijk in te slagen. Betaalde arbeid levert inwoners het meeste op, waar het gaat om zelfstandigheid, eigen keuzes en eigen verantwoordelijkheid. We proberen dus zoveel mogelijk mensen naar betaald werk te leiden. Met de pilot Intensievere Aanpak proberen we een eigen methode te ontwikkelen voor uitkeringsgerechtigden met een zorgprofiel. We onderzoeken daarnaast of er meer mogelijkheden zijn om de arbeidsmatige dagbesteding ook in te zetten voor cliënten in de bijstand. We maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van het netwerk en de expertise die in Oss en de regio aanwezig is.
De verplichte tegenprestatie zien we niet als een noodzakelijke voorwaarde voor een bijstandsuitkering. We zien er meer in om mensen hiertoe te stimuleren, omdat het hen ook helpt bij het verwerven van een betere uitgangspositie. Behalve als blijkt dat hierdoor de gemeente substantieel achterblijft bij de toeleiding naar werk. Dan willen we de mogelijkheid openhouden om het instrument van de tegenprestatie in te zetten. We vinden daarbij een goede handhaving belangrijk, zodat de gemaakte afspraken nageleefd worden.
De aansluiting met het onderwijs is daarbij belangrijk. Meerdere sectoren kampen inmiddels weer met arbeidstekorten. De afgelopen periode zijn we lokaal en regionaal succesvol geweest met de ontwikkeling van projecten samen met onderwijs en ondernemers. Met name voor vergunninghouders en laaggeschoolden. We

gaan daarom door met het ontwikkelen van re-integratieprogramma's, gezamenlijk met het bedrijfsleven en het onderwijs. We streven naar meer PPS-constructies (publiek-private samenwerking) op dit gebied en stimuleren ook lokale bedrijven om actief deel te nemen.

Social return

Social return is: zoveel mogelijk mensen met afstand tot de arbeidsmarkt naar werk leiden. Het huidige beleid willen we voortzetten. We vinden dit ook belangrijk voor onze eigen organisatie. Daarom is de gemeente Oss PSO-gecertificeerd. PSO staat voor Prestatieladder Socialer Ondernemen. PSO-certificering is ook een goed meetinstrument bij aanbestedingen. Niet alleen binnen onze eigen organisatie willen we kansen benutten om Ossenaren met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen. Ook door onze (lokale) inkoop willen we hier bij onze leveranciers toe aanzetten. Daarom gaan we voor een substantiële uitbreiding van het aantal PSO gecertificeerde bedrijven.

Zorg- en hulpverlening

Mee kunnen doen in de maatschappij is een grote meerwaarde in een leven; dit is en blijft de grote opgave in het sociaal domein. Een brede benadering vinden we daarbij nodig: goede afstemming tussen zorg, ondersteuning, onderwijs, participatie, veiligheid en wonen. Maatwerk dat past binnen ieders persoonlijke situatie en aansluit bij de eigen leefwereld. Meer kijken wat er nodig is, met minder regels en zonder dat dit willekeur wordt. De transities zijn zo goed als afgerond, de overgedragen taken van het Rijk zijn lokaal ingebed. De transformatie is gestart. Dat wil zeggen: de komende jaren vullen we met onze partners de overgedragen taken in Oss in.

We willen een betere bereikbaarheid en zichtbaarheid van onze sociale teams op buurt- en wijkniveau. Ook de verbreding naar andere domeinen zoals Werk & Inkomen is hierin van belang. Met zorgverzekeraars gaan we het gesprek aan over wie wat betaalt én hoe het slimmer kan. Zo komen we tot een scherpere rolverdeling. Dit doen we op lokaal en regionaal niveau.
We zien dat er uitdagingen liggen binnen de WMO en de jeugdzorg. Dit geldt ook voor de gemeente zelf. Kunnen we tot een verantwoorde vermindering komen van het aantal aanbieders, zonder dat het de keuzevrijheid van cliënten schaadt?

Jeugdzorg

Alle jeugd verdient een goede plek in de samenleving. Soms is daar hulp bij nodig. Het beroep op jeugdzorg is in onze regio en in onze gemeente al jaren hoog.
We concentreren ons daarom de komende periode vooral op preventie. We houden ons daarbij vast aan de transformatieagenda jeugd, om zoveel mogelijk jeugd perspectief te blijven bieden. Als zorg nodig is, dan organiseren we deze zo dicht mogelijk bij huis en zo licht mogelijk. We kijken daarbij naar kleinschalige voorzieningen in aanvulling op het bestaande zorgpakket. Daarnaast proberen nog altijd de wachttijden verder terug te dringen.
Samen met de gemeente Den Bosch vervullen we een trekkersrol in de regio op het gebied van WMO en Jeugdzorg. We houden extra oog voor wat hier speelt en wat we in Oss nodig hebben om een goed en afgewogen aanbod van jeugdzorg te hebben en te houden

WMO

In Oss maken meer mensen gebruik van de WMO-voorzieningen dan in de regio. De Proeftuin Ruwaard is een interessant leertraject om te ontdekken of dat dit vaker anders kan. We gaan kijken of we positieve tussentijdse meetresultaten ook sneller en breder op andere plekken kunnen inzetten, zodat we onze inwoners beter kunnen bedienen. Op die manier kijken we ook naar projecten als 'Oss Innoveert'. Ook een sterkere verbinding tussen werk en zorg zal ertoe bijdragen dat het beroep op zorg- en hulpvoorzieningen kan dalen.
We gaan aan de slag om huidige vormen van beschermd wonen te verschuiven naar lichtere vormen.
Het Rijk neemt besluiten over invoering van het abonnementstarief voor WMO. Voor de eigen bijdrage wachten we deze landelijke besluiten af. Deze invoering zal leiden tot minder inkomsten en wellicht tot een hoger gebruik.
Bij huishoudelijke hulp houden we een jaarlijkse cliënt-ervaringsonderzoek. We onderzoeken of we het beleid voor de toekomst gaan aanpassen. Daarbij kijken we kritisch of we de juiste vragen stellen om de ervaringen goed te kunnen achterhalen.

Gezondheid

We gaan voor meer focus op de zogenoemde 'positieve gezondheid' en de vitaliteit van inwoners. We maken hierover afspraken met zorgaanbieders binnen de jeugdzorg en de WMO. We geven uitvoering aan de onlangs vastgestelde nota 'Gezond Leven, Goed Leven'.

Overige onderwerpen

- **Q-Support:** de ondersteuningsorganisatie houdt op te bestaan. Oss zoekt de samenwerking met het ministerie en Q-Support 2.0 om te komen tot goede ondersteuning van Q-koorts patiënten. Er moet veel kennis en ervaring worden overgedragen aan de reguliere zorgverleners.
- **Drugs:** we blijven ons zorgen maken over het toenemende drugsgebruik, vooral onder jongeren. De maatschappelijke normalisering van het gebruik houdt tegelijkertijd een criminele werkelijkheid in stand. We willen meer aandacht voor de schadelijke effecten van het gebruik op de gezondheid. Het 'goede indringende gesprek' hierover, zoals dat heeft plaatsgevonden in bijvoorbeeld Berghem, zien we graag op meerdere plaatsen.
- **Cliëntondersteuning:** we zien dat goede cliëntondersteuning kan zorgen dat er zorg op maat wordt geboden. Via goede cliëntondersteuning kunnen ook vrijwilligers en (jonge) mantelzorgers ontlast worden door hen de weg te helpen vinden binnen alle regels. Met een snelgroeiende groep thuiswonende mensen met dementie is er eveneens noodzaak om hier goede cliëntondersteuning voor beschikbaar te hebben.

3 Dynamisch stadscentrum

De ‘Koers Stadshart’, onze visie op het Osse centrum die eerder is vastgesteld door de gemeenteraad, blijft leidend. Doel van de koers is een vitaal en toekomstbestendig centrum, levendig, met een versterkte ontmoetingsfunctie. Een centrum dat goed bereikbaar is voor de automobilist, de fietser en de voetganger. Met de vijf kernopgaven uit deze koers gaan we enthousiast aan de slag:

- Compact centrum;
- Verrassing en beleving;
- Uitgesproken identiteit en authenticiteit;
- Parkeren en bereikbaarheid;
- Revitalisering De Wal en omgeving.

ONZE KOERS

Compact centrum

We gaan naar een verkleining van het centrumgebied, met vermenging van aantrekkelijke functies. We spannen ons in om winkelketens aan te trekken voor ons centrum. We geven ruimte aan vernieuwende winkelconcepten. We faciliteren het wonen in het centrum.
Als we kijken naar beleving zien we het centrum ook als een belangrijke evenementenlocatie. Hier willen we ruimte aan geven, waarbij we ons realiseren dat dit de omgeving raakt.
In de centrumontwikkeling liggen er ook kansen om bijzondere groene gebieden aan de randen van ons centrum extra aantrekkelijk te maken (TBL-terrein, Fratershof en het Jan Cunenpark).
Om de ontwikkeling van het stadscentrum te versterken, verkennen we of citymarketing hieraan kan bijdragen. Dat geldt ook voor het presenteren van de gehele gemeente Oss als een aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en recreëren.

Projecten Centrum

- **Walkwartier:** we realiseren het Walkwartier, met daarin een programma voor retail, horeca, het UIThuis en wonen. Historiserend bouwen is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast ontwikkelen we plannen voor een (gefaseerde) uitvoering van het stads- en sportpark TBL-terrein en een verbinding tussen stationsgebied en het centrum.
- **Raadshuislaan:** we ontwikkelen een plan voor de Raadhuislaan inclusief het voormalige belastingkantoor. Dit in combinatie met de ontwikkeling van het gebouw van theater de Lievekamp.
- **Stationskwartier:** Bij het Stationskwartier spelen we in op initiatieven van anderen. Met andere partijen zoals NS, ontwikkelaars en provincie ontwikkelen we een gezamenlijke visie.

Toegankelijkheid centrum

Goede toegankelijkheid van ons centrum voor zowel de fietser als de automobilist vinden we belangrijk. De huidige pilot voor goedkoper parkeren loopt eind dit jaar af. Na evaluatie van deze pilot maken we keuzes voor de toekomst.
Parkeervoorzieningen voor de auto en fietsenstallingen moeten op orde zijn. Bij de ontwikkeling van het Walkwartier kijken we hier extra naar.
We beëindigen fietsen in het centrum tijdens winkeltijden. De overlast voor de voetgangers is te groot.

Centrummanagement

In het centrum zien we diverse uitstekende initiatieven en organisaties. We gaan met hen het gesprek aan om activiteiten beter op elkaar af te stemmen. De Taskforce Centrum blijft een belangrijke gesprekspartner.
Voor het Centrummanagement Oss (CMO) vinden we het van belang dat zij een zichtbare plek in het centrum behoudt. We willen samen kijken naar een meer bestendige financiering. Daarbij gaan we met hen in gesprek over de activiteiten die zij binnen hun begroting uitvoeren.

Cameratoezicht

Om het gevoel van veiligheid verder te bevorderen, gaan we meer cameratoezicht toestaan. Voorwaarde hiervoor is dat het gekoppeld is aan een tijdelijk of specifiek doel, bijvoorbeeld de veiligheid op de Heuvel of Eikenboomgaard.

4 Zuinig op ons klimaat

‘Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.’ Dat schrijft de VN in het rapport Common Future.
We houden vast aan de ambitie om zo duurzaam mogelijk te zijn en tot de koplopers in Brabant te behoren. Daarvoor moet er evenwicht zijn tussen mens (people), natuur (planet) en economie (profit). We willen dat evenwicht veilig stellen zodat wij nu, maar straks ook onze kinderen en kleinkinderen, goed kunnen leven. We zijn ervan overtuigd dat dit alleen maar kan met een integrale aanpak over deze 3 P’s. Daarom maken wij duurzaamheid tot structureel onderwerp in alle beleidssectoren.
We realiseren ons dat de duurzaamheidsdoelstellingen ons dwingen om snel grotere stappen te zetten. Maar daarbij moeten we tegelijkertijd realistisch kijken naar de beschikbare mogelijkheden en het draagvlak in de samenleving. In dit thema leggen we de focus op planet. In de andere thema’s komen onze duurzaamheidsambities voor people en profit terug.

ONZE KOERS

Bewustwording en draagvlak

De opgaven en onze ambities op het gebied van duurzaamheid zijn groot: duurzame energie, circulaire economie en natuur en klimaat. Tegelijkertijd zijn we realistisch. De aanpak daarvan vraagt niet alleen technologische oplossingen en veel geld, maar vooral ook wezenlijk ander gedrag. Daarvoor is de inzet nodig van inwoners, bedrijven en het maatschappelijke veld.
Onze acties:

- We moeten bewustwording en draagvlak bij onze inwoners vergroten. De generatie van de toekomst, jongeren dus, vormt daarbij een belangrijke doelgroep. Daarvoor benaderen we het onderwijs en ons NME-centrum;
- We maken afspraken met het bedrijfsleven;
- We maken strakkere prestatieafspraken met woningbouwcorporaties;
- In 2019 organiseren we een duurzaamheidsconferentie waar inwoners, bedrijven, verenigingen, coöperaties en gemeente samen ideeën kunnen uitwisselen en plannen kunnen maken.

Wijze van aanpak

We gaan door op de weg die is ingeslagen met de Duurzaamheidscirkel van 2016:

- Elk collegelid is verantwoordelijk voor die aspecten van duurzaamheid die tot zijn portefeuille behoren;
- Duurzaamheid is onderdeel van elk programma en we rapporteren over de voortgang per programma;
- We sturen op de lange termijn doelen via ‘korte termijn mijlpalen’. Daarmee halen wij onze opgaven ‘van veilig ver weg naar concreet dichtbij’;
- We willen massa maken in het realiseren van onze doelstellingen. We kiezen dus ook voor grootschalige aanpak;
- Als gemeente geven we het goede voorbeeld;
- Meer dan voorheen zoeken we inspiratie van binnen maar ook van buiten onze gemeente. We versterken de verbinding met de regio, de provincie en het rijk;
- We willen een inspirerende Global Goals gemeente blijven;
- Om de voortgang in onze ambitie te volgen, gaan we in de komende raadsperiode opnieuw de Telos-meting uitvoeren.

Energieopwekking en –besparing

Recent hebben we de Energiebesparingsagenda opgesteld. De opgave waar we voor staan, hebben we in beeld gebracht. Die bleek nog veel groter dan we al dachten. Daar komt de versnelde opgave bij om van het gas af te komen. We hebben ervaren hoe groot het beroep is van de energietransitie op onze inzet van mensen en geld. Dat dwingt ons om keuzes te maken. Ons uiteindelijke doel is om in 2050 als totale gemeente energie-neutraal te zijn. De eerste mijlpaal is om in 2023 aan de nationale norm van 16% duurzame energie te voldoen.

Zo willen we dat gaan doen:

- We realiseren windpark Elzenburg de Geer;
- We maken grootschalige energieopwekking (energy-farming) mogelijk, zoals in de Lithse polder. Dat doen we samen met de gemeente 's-Hertogenbosch en de provincie;
- We stimuleren het plaatsen van zonnepanelen, ook grootschalig op bedrijfspanden en op agrarische daken in combinatie met asbestsanering;
- We verduurzamen het eigen gemeentelijke vastgoed. We onderzoeken het 'vergroenen' van belastingen, leges en vergunningen;
- We nemen initiatieven om het gasgebruik terug te dringen. Ook voor bestaande woningen;
- We blijven de samenwerking zoeken met initiatiefnemers en belanghebbenden en met de energie-cooperaties in Oss.

Natuur en klimaat

We geven uitvoering aan de door de gemeenteraad vastgestelde routekaart Groen, Blauw en Natuur. Die vormt de basis voor ons beleid en concrete projecten. We verbeteren de natuur, de ecosystemen en de biodiversiteit met als doel: een gezonde, duurzame, klimaatbestendige en aantrekkelijke leefomgeving voor mens en dier. We zorgen dat meer mensen beseffen hoeveel moois Oss te bieden heeft. We promoten dat zowel bij de eigen inwoners als bij bezoekers en toeristen.
Vanuit de klimaatopgave richten we ons op waterveiligheid langs de Maas, op wateroverlast en verdroging. Dit verwerken we ook in de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. We zijn geconfronteerd met veel zieke bomen. In combinatie met de klimaatopgave gaan we dit gefaseerd aanpakken.

Circulaire economie

We willen zuiniger omgaan met onze grondstoffen door minder verbruik, en meer hergebruik en recycling. Daarvoor gaan we de voor- en achterkant van de grondstoffenketen meer verbinden en meer verbinding zoeken met het bedrijfsleven. Het circulair maken van onze economie is een landelijke doelstelling waar we als gemeente aan moeten bijdragen. Dit is onder meer vastgelegd in het Nationaal Grondstoffenakkoord en in de opdracht om het huishoudelijk afval drastisch te verminderen: in 2020 75% afvalscheiding en maximaal 100 kilo restafval per inwoner. Dit is behalve een zware opgave ook een gevoelig onderwerp. De gemeenteraad heeft in een raadgevende vergadering aangegeven hoe zij hierover denkt. Dit nemen wij mee in het plan van aanpak.

5 Vitale economie

In Oss richten we ons economisch beleid op het bevorderen van de duurzame werkgelegenheid. Het hebben van werk stelt mensen in staat om hun eigen bestaan zelf vorm te geven en mee te doen in de maatschappij.
Ook bij economische vraagstukken willen we maatwerk als uitgangspunt nemen. Wat hebben bedrijven nodig om zich hier te vestigen of te groeien, wat kunnen ze zelf en wat kan de gemeente bijdragen om dat mogelijk te maken?
De ontwikkelingen die de economie beïnvloeden, zijn regionaal, landelijk en nog groter. Als gemeente is je rol vooral faciliterend. Als gemeente zorgen we voor de juiste voorwaarden voor economische groei en stimuleren we samenwerking. Samen met ondernemers, onderwijs en andere overheden werken we aan een goed vestigingsklimaat.
Provincie en rijk investeren op grotere schaal in Oss. Het is daarom noodzakelijk voor de gemeente Oss om regionale verbindingen aan te gaan op thema's als economische profilering, vestigingsmilieus of arbeidsmarktbeleid.

Economische reikwijdte

We richten ons beleid op de drie topsectoren: life sciences, logistiek en agrifood. De maakindustrie en de bouw zijn ook van belang en lopen vaak dwars door diverse sectoren heen. Daarnaast houden we aandacht voor de economische activiteiten in het stadscentrum en de vrijetijdseconomie. Naast deze sectoren zien we ook kansen om meer overkoepelende thema's samen op te pakken, zoals de energietransitie, circulaire economie en de beschikbaarheid van goed personeel.
In het beleid richten we ons nu hoofdzakelijk op bedrijven met meer dan 20 mensen aan personeel. Daar vinden we de gesprekspartners die met ons kunnen samenwerken op de genoemde onderwerpen. Maar economische bedrijvigheid is meer dan dat. Er is ook een grote groep detailhandel en ZZP'ers die we moeilijker kunnen bereiken. We hebben specifieke aandacht voor de samenwerking met en ondersteuning van detailhandel en ZZP'ers in het belang van de economische ontwikkeling van Oss.

Vestiging voor bestaande en nieuwe bedrijven

We willen een goed vestigingsklimaat voor de bestaande en nieuwe bedrijven. We vinden het nodig dat we onze faciliterende rol versterken bij het vestigen of uitbreiden van bedrijven. We geven de één-loket gedachte vorm.
We versnellen het vergunningverleningsproces. Ook hier gaan we meer uit van maatwerk. We gaan bijvoorbeeld vaker gebruik maken van mogelijkheden als tijdelijke vergunningen en de Crisis- en herstelwet (Chw).
Voor nieuwe bedrijven richten we ons op de afronding van Vorstengrafdonk en het bestemmingsplan gevolgd door de start van de uitgifte van Heesch-West. Voor onder andere grootschalige logistiek zien we hier goede kansen. Onze lobby voor betere doorstroming van knooppunt Paalgraven gaat door.
Ook in de kernen en in het buitengebied stimuleren we het ondernemerschap. We zien behoefte aan mogelijkheden voor bedrijvigheid dichtbij of aan het woonverblijf. Immers, voor de kernen zijn lokale bedrijven ook belangrijk voor het behoud van de leefbaarheid en het verenigingsleven.
We gaan door met de economische profilering van de Osse haven. Het tri-modaal concept, dat wil zeggen goede bereikbaarheid via spoor, weg en water, is een unieke kwaliteit van Oss. Dat gaan we beter uitdragen en promoten. Dit biedt kansen, omdat de Rijksoverheid actief stuurt op meer vervoer via water en spoor en minder over de weg.

Agrarische sector

De agrarische sector zien we als een belangrijke economische factor. Veel van de ontwikkelingen zijn ook onderwerp van maatschappelijk debat, zoals vrijkomende agrarische bebouwing, mestverwerking, asbestsanering, dierenwelzijn en gezondheid. We vinden het niet onze rol om de herstructurering van de sector actief vorm te geven. Dat beschouwen we, net zoals bij iedere andere sector, als een primaire verantwoordelijkheid van de sector zelf.

Wel vraagt het van ons een brede visie en een actieve faciliterende rol. We willen ruimte geven aan nieuwe mogelijkheden en innovaties in het buitengebied. We vinden het belangrijk om de dynamiek te bevorderen, innovatie te stimuleren en de omgevingskwaliteit te versterken. In de omgevingsvisie voor het buitengebied willen we hier specifiek aandacht aan geven. We denken dat het instellen van één loket helpt.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme (vrijetijdseconomie) willen we bevorderen. We ondersteunen initiatieven op dit gebied actiever, waarbij we initiatiefnemers meer ruimte willen geven.
We zien volop kansen voor toerisme. In de Maashorst willen we ruimte geven aan de recreant in ruime zin. De Maas biedt unieke kansen door het langjarige waterveiligheidstraject dat is gaan lopen.
Met betrokkenen gaan we in gesprek over de mogelijkheden van interessante locaties, zoals bijvoorbeeld rond Herperduin, de Geffense Plas, de Lithse Ham en die van waterrecreatie.

Arbeidsmarktbeleid en onderwijs

Een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven is dat er goed opgeleide en gemotiveerde werknemers beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt. Nu de economie weer groeit, ontstaat er ook meer krapte op de arbeidsmarkt. Maar los van die conjuncturele vraag neemt in de toekomst het belang van goed opgeleide arbeidskrachten nog meer toe. De vraag is hoe wij hen binden aan onze gemeente. Veel jongeren met een theoretische opleiding trekken naar de grotere steden, waar ook de opleidingsinstituten zijn. Oss kan zich beter profileren als aantrekkelijke vestigingsgemeente om je te settelen en je kinderen te laten opgroeien. We hebben een goede bereikbaarheid, aantrekkelijke voorzieningen en gevarieerde en betaalbare woningen. Dat brengen we via citymarketing beter onder de aandacht. Daardoor interesseren we meer mensen die hun opleiding aan de hogeschool of de universiteit hebben afgerond, voor onze lokale arbeidsmarkt.

We richten ons daarnaast op kwetsbare groepen om hun aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren. We hebben het dan over mensen die laaggeletterd zijn, oudere werknemers op de arbeidsmarkt en mensen aan de onderkant van de flexibele arbeidsmarkt. We willen de laaggeletterdheid uitbannen.
De technologische en culturele ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op. Dat maakt dat een leven lang leren de norm wordt. Korte opleidingen zorgen dat de arbeidsmarkt kwalitatief op peil blijft. Samen met onze onderwijspartners willen we dit versnellen voor de kwetsbare groepen. We ontwikkelen met bedrijven en het onderwijs initiatieven als BIM5, om zo een betere aansluiting te hebben tussen onderwijs en werk. Mogelijk kunnen we deze zogenoemde Publiek Private Samenwerking (PPS) verbreden naar farma, health, logistiek, maakindustrie of agrifood. De Talentencampus Oss is zo’n prachtig voorbeeld van PPS, van verbinding tussen overheid, onderwijs en arbeidsmarkt.
We vinden het ook belangrijk om in de kernen zoveel mogelijk het basisonderwijs in stand te houden.

MAERSK

Economische groei en neveneffecten

We proberen de economische groei te bevorderen, maar soms zit hier spanning op door de overlast die men kan ervaren. In de discussies hierover houden we ons in principe vast aan de normen die het rijk of de provincie hanteert. Soms liggen de gehanteerde normen voor overlast en de daadwerkelijke beleving ervan ver uit elkaar. Mensen ervaren overlast, terwijl de activiteiten binnen de normen blijven. Daarom is soms een maatwerkoplossing nodig. In het geval van het nachtelijk gebruik van het goederenspoor gaan we in gesprek met de ondernemer over wat hij kan doen om overlast te beperken (technologische maatregelen). Daarnaast denken we aan een fonds voor aantrekkelijke financiering van aanvullende maatregelen die nodig zijn in de vorm van het isoleren van de woningen.
Het Osse standpunt over de realisatie van de mestfabriek blijft “nee tenzij ...”. We blijven hierbij in dialoog met de provincie.

6 Leefbaarheid dichtbij

Leefbaarheid is een containerbegrip, maar in de kern gaat het om hoe tevreden mensen zijn met de omgeving waarin ze wonen. Dat gaat over hoe de omgeving er uit ziet, welke voorzieningen er zijn, maar ook over de sociale netwerken die de mensen er hebben. Het is de omgeving waar mensen, buiten hun werk om, dagelijks verblijven en hun leven leven. In die zin zijn de bewoners de eerst betrokkenen waar het gaat om de inrichting en de zorg voor de leefomgeving. Hun wensen en ideeën zijn ons vertrekpunt. Oss voor en door de inwoners.
Dit vergt een omslag in denken en doen van de gemeentelijke organisatie. Vakkennis, slimme en efficiënte oplossingen blijven noodzakelijk, maar ze staan ten dienste van de wensen en ideeën van onze inwoners. De basisvraag wordt: 'Hoe kan ik mijn expertise beschikbaar stellen voor u als inwoner? ' Dat op zijn beurt leidt weer tot grotere flexibiliteit en variatie in de wijze waarop we de gemeentelijke diensten en producten inzetten.
Evenals in het sociaal domein zijn ook bij leefbaarheid de leidende vragen: 'wat wil de inwoner, wat kan hij zelf en wat heeft hij nodig?'. Het is helaas niet mogelijk om aan alle wensen te voldoen. Als we keuzes moeten maken, betrekken we de inwoners erbij.
Dat raakt ook de rol van de gemeenteraad. De gemeenteraad kijkt minder naar collectieve regelingen, 'krijgt iedereen hetzelfde' en meer naar gelijkwaardigheid: 'krijgt iedereen wat hier nodig is?' Maatwerk als uitgangspunt voor het handelen van de lokale overheid leidt tot meer verschillen tussen buurten, wijken, dorpen en kernen – en dat is goed.

Gebiedsgericht werken/burgerbetrokkenheid

Om meer maatwerk te kunnen leveren, gaan we de positie van de wijk- en dorpsraden versterken. We gaan hen beter ondersteunen bij het bereiken en betrekken van meer inwoners bij hun leefomgeving. De rol van de wijkcoördinator verandert daardoor: van 'oliemannetje' nu, naar regisseur met enthousiasme, energie en doorzettingskracht.
Naast het versterken van de rol van de wijk- en dorpsraden en die van de wijkcoördinator, helpen we ook de inwoners om samen beslissingen te kunnen nemen. Waar mensen aangeven hier geen behoefte aan te hebben, zal de gemeente haar taken op de gebruikelijke wijze op zich nemen. We willen loslaten waar het kan, maar regie pakken waar dat moet. Dat geldt ook voor de wijk Schadewijk, waar we zien dat de sociale veerkracht van inwoners onder druk staat. We willen in samenspraak met onze partners in de wijk extra aandacht hiervoor.

Voorzieningen voor sport, cultuur en ontmoeten

Sport

Sport is een middel om doelstellingen in andere domeinen te halen. Daar zijn goede accommodaties voor nodig. Die sporthallen, velden en kleedruimtes moeten wel goed gebruikt worden. Waar dat niet het geval is, gaan we in gesprek om dat te verbeteren. Naast goede voorzieningen vinden we het belangrijk dat verenigingen vitaal zijn, dat ze een toekomst hebben. Daar gaan we ze in steunen. Fusies dwingen we niet af. We belonen samenwerking.

De gemeente staat aan de vooravond van een belangrijke afweging over de renovatie van het Golfbad. Uitgangspunt is dat we een zwembad willen behouden waarin de verenigingen en de recreatiezwemmers goed terecht kunnen. Het Golfbad moet een regionale uitstraling blijven behouden. Als onderzoek uitwijst dat een nieuw Golfbad op een nieuwe plek hiervoor een reële mogelijkheid is, dan is dat bespreekbaar.

Cultuur

Oss kent een rijk verenigingsleven op het gebied van kunst en cultuur. Veel mensen kunnen hier hun passie in kwijt en producties zijn vaak van een hoog niveau. Dat vinden we belangrijk en dat proberen we dan ook te versterken. We gaan een cultuurstimuleringsfonds instellen. Daaruit gaan we eenmalige bedragen beschikbaar stellen. Dat doen we voor initiatieven die gericht zijn op innovaties en cross-overs tussen kunst- en cultuurdisciplines.
We herijken de regionale positie van het theater De Lievekamp in de komende periode. Het vertrek van de bibliotheek uit het gebouw leidt tot nieuwe mogelijkheden voor het theater. Maar ook het gegeven dat het gebouw dit jaar 50 jaar oud is en dat er onderdelen grootschalige renovatie vragen, maken het nodig dat er nieuwe afwegingen worden gemaakt. Wat past bij de gemeente Oss, hoe verhoudt zich dat tot de regio, welke producties willen we kunnen laten zien, wat vraagt dat aan stoelen en capaciteit? Op dit soort en andere vragen willen we de komende periode een antwoord geven, zodat we daarna gerichte investeringsbeslissingen kunnen nemen voor het theater.

We handhaven ons brede professionele culturele aanbod en geven uitvoering aan het recent besproken culturele beleidsplan.

Volksculturele activiteiten zoals de kermis en carnaval zijn belangrijk voor de stad en de dorpen van de gemeente Oss. Nu de kermissen in de kernen onder druk staan, bekijken we samen met de wijk- en dorpsraden en de kermisexploitanten hoe we de kermissen kunnen behouden. Ook gaan we voor de kermiseditie 2019 een besluit nemen of we de Osse kermisduur willen verlengen. Samen met de vele groepen bouwers van carnavalswagens kijken we vanuit onze faciliterende rol waar en welke oplossingen er nodig zijn voor wagenbouwlocaties.

Ontmoeten

De behoefte aan laagdrempelig ontmoeten in de buurt neemt snel toe. Meer ouderen en mensen met een beperking zijn langer aangewezen op hun eigen woonomgeving. Ze hebben ontmoetingsfuncties nodig vlak bij de woning, om makkelijker onder de mensen te kunnen komen en om mee te blijven doen in de maatschappij. Onze gemeenschapsaccommodaties zijn hiervoor nog niet voldoende toegerust. Vaak hebben ze vooral een functie op wijk- of dorpsniveau, worden ze vooral gebruikt door verenigingen en zijn ze onvoldoende 'nabij' voor het laagdrempelig ontmoeten in de buurt. De huiskamerfunctie ontbreekt nog vaak.
We willen daarom toegroeien naar een grotere variatie in voorzieningen voor ontmoeten. Dat zijn geen 'goudgerande' accommodaties met een groot aantal functies. Liefst gebruiken we voorzieningen die er al zijn. Denk aan gebouwen van zorgorganisaties en sportclubs.

Tegelijkertijd staat de exploitatie van een aantal gemeenschapshuizen al langere tijd onder druk. Voor deze aandachtsexploitaties kijken we welke maatregelen nodig zijn om dit op te lossen. De betreffende beheerstichtingen begeleiden we actief door of namens de gemeente.
Het proces van de Voorzieningenkaart was gericht op het versterken van de leefbaarheid en het beter benutten van het maatschappelijk vastgoed: de openbare gebouwen in een wijk of dorp. Deze Voorzieningenkaarten maken we af. De besluiten die daarin genomen zijn, voeren we uit. We starten geen nieuwe Voorzieningenkaarten meer op.
We gaan met voorrang aan de slag met gemeenschapsaccommodaties in de Ruwaard, Oss Noordwest, Macharen, Herpen, Ravenstein en Overlangel. Dat vergt nog wel op verschillende plekken aanvullende besluitvorming, omdat in de afgelopen periode de bouwkosten hard gestegen zijn. Ook zijn de duurzaamheidsambities van de gemeente verhoogd.

Cultureel erfgoed

We zijn zuinig op ons cultureel erfgoed. We zetten ons ervoor in dat dit meer gewaardeerd wordt. De gemeente Oss kent vele historische gebouwen en plekken met een interessante geschiedenis. Het is een van de belangrijkere archeologische vindplaatsen van Nederland. We willen meer mogelijk maken om dit voor een groter publiek te ontsluiten.

adidas
BROOKLYN
19
NY
kwd
adidas
AJAX

Ons erfgoed is van de gemeenschap. Wij willen degenen die zich daarvoor in willen zetten, meer betrekken bij behoud en het uitdragen daarvan. Zoals voor het Industrieel Erfgoed dat er nog over is. Oss is een belangrijke partner in de Zuiderwaterlinie-activiteiten. Het religieus erfgoed is een opgave die ons de komende tijd meer zal gaan raken. Religieuze gebouwen zijn vaak beeldbepalende elementen in een stads- of dorpsaangezicht. Nu steeds meer religieuze gebouwen leeg komen te staan, vraagt dat om creatieve herbestemming. We willen hierin een proactieve rol spelen. Een rol die naar onze mening gericht moet zijn op het verbinden van betrokken partijen. Met een open houding, gericht op het meedenken in mogelijkheden.

Mobiliteit

De bereikbaarheid van de stad, de wijken en de kernen maakt een belangrijk deel uit van de beleving van leefbaarheid. Daarom is een toereikende infrastructuur ook zo belangrijk. We kennen in dat verband al geruime tijd de problematiek van de Singel 40-45. De verkeersafwikkeling stagneert daar vaak, met allerlei ongewenste gevolgen. Het sluipverkeer neemt toe, maar ook de bereikbaarheid van hulpdiensten komt hierdoor onder druk te staan. We onderzoeken of we voor de korte termijn met relatief kleine ingrepen hier iets aan kunnen verbeteren. Voor de langere termijn zien we –zeker als gevolg van toenemende woninguitbreiding- de noordelijke randweg als logische oplossing voor een goede bereikbaarheid van de stad. We gaan aan de slag met de uitwerking van de plannen voor deze noordelijke randweg.

Voor een goede bereikbaarheid willen we de wijk- en buurtbussen behouden. Ook de Maasveren beschouwen we als onderdeel van het openbaar vervoer. Daar waar dit noodzakelijk blijkt, kijken we hoe we bij kunnen dragen aan het oplossen van exploitatieproblemen. We stemmen dat af met de gemeenten aan de andere kant van de Maas en met de betrokken provincies.

Op de Dorpenweg rijdt veel ongewenst vrachtverkeer naar de industriegebieden van Oss. Nu de N329 klaar is, zijn de industriegebieden van Oss ook goed bereikbaar vanaf de snelweg. We zoeken daarom mogelijkheden om het vrachtverkeer over de Dorpenweg terug te dringen. We maken een uitzondering voor bestemmingsverkeer.

Nu Rijkswaterstaat de noodzaak niet inziet van onderzoek naar geluidsoverlast van de A50 (voor Ravenstein) en de A59 (voor de Ruwaard), gaan wij dat zelf doen. We blijven ook stevig lobbyen voor de verbetering van de verkeersveiligheid en doorstroming op de A50/A59 en voor de verbreding van de spoorverbinding over de Maas.

We zijn trots op de fietsmogelijkheden in Oss. Wel blijven we druk houden op de provincie voor de realisatie van een verbeterd fietspad aan de Kennedybaan uiterlijk in 2022.

7 Aantrekkelijk wonen in Oss

Oss heeft vele kwaliteiten en daar zijn we trots op. We zetten Oss nog beter op de kaart als een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Oss kent veel verschillende woonmilieus in aantrekkelijke en afwisselende gebieden. Bossen, polders, rivierengebied, zand en klei, stad en dorpen. Dat gaan we meer uitdragen.
We zien kansen in de huidige ontwikkelingen op de woningmarkt. Terwijl in grotere steden om ons heen als Nijmegen en Den Bosch de keuze voor een aantrekkelijke woning snel kleiner wordt, is er in Oss nog voldoende keuze en zijn de huizenprijzen aantrekkelijker. Als we deze situatie goed willen benutten, moeten we als gemeente meer regie nemen. Sturen op snellere doorlooptijden voor planvorming en -ontwikkeling, sturen op variëteit in woonmilieus en sturen op een goede balans tussen koop en huur. Onze aandacht richt zich op het bouwen naar de behoefte voor het stedelijk gebied. Maar ook in de kernen kijken we of we daar meer kunnen realiseren, om zo ook de leefbaarheid beter te waarborgen.

Aantrekkelijke woongemeente

Oss staat voor een grote uitdaging: goede woningen en voldoende woningen. Om aan de vraag te kunnen blijven voldoen, zal de woningproductie moeten stijgen. De huidige voorspellingen laten zien dat de komende 5 jaar de vraag groter is dan de beschikbaarheid van woningen. De productie moet stijgen van ongeveer 300 woningen per jaar naar 600. We willen verstopping op de woningmarkt voorkomen. Dat betekent dat we sterker de regie op deze ontwikkelingen nemen.
Voor het stedelijk gebied blijven we de mogelijkheden op basis van inbreiding en herstructurering volop benutten. Uiteraard mag inbreiding niet leiden tot ontgroening van onze stad. Daarnaast zorgen we voor uitbreidingslocaties aan de randen van de stad en de kernen. Voor de kernen maken we plannen op maat, zodat we tijdig kunnen inspelen op toekomstige behoeften. Met name in Ravenstein en Geffen is dit nodig.
Dat alles vergt een forse inspanning van de organisatie. Belangrijk hierbij is dat we blijven inzetten op de behoefte. Als we dit snel en goed doen, leidt dat ook tot voldoende afwisseling in woonmilieus. We anticiperen op de Omgevingswet en de benutten mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet om te kijken of we tot snellere ontwikkelings- en realiseringstermijnen kunnen komen.
We willen een sterke, sterk faciliterende overheid zijn met meer ruimte voor eigen inzichten en initiatieven van inwoners. Daartoe rekken we stedenbouwkundige en landschappelijke kaders op. Bij deze diverse woonopgaven zijn de woningcorporaties belangrijke strategische partners voor ons. Wij spreken met hen af hoe we deze ambities op basis van resultaatsafspraken samen kunnen verwezenlijken. We gaan ook nauwer samenwerken met ontwikkelaars.
Waar het gaat om te komen tot herstructurering van bestemmingen (bijvoorbeeld van bedrijven naar wonen), spreken we met de provincie om in aanmerking te komen voor de provinciale transformatiegelden hiervoor.

Doelgroepen

Als we goed blijven luisteren naar de behoeften op de woningmarkt en die zo goed mogelijk faciliteren, zal er ook voldoende variëteit en kwaliteit ontstaan. Toch willen we nu een paar ontwikkelingen versnellen of beter mogelijk maken.

- **Zorgvragers en mantelzorgers:** De ontwikkelingen in de zorg laten de vraag naar mantelwoningen en mantelzorgwoningen snel toenemen. Ouders gaan dichtbij hun kinderen wonen of andersom. Daardoor kunnen ze nu of later mantelzorg bieden. Dat vraagt om meerdere woonvormen. We maken hierin onderscheid naar mantelzorgwoningen en mantelwoningen. Mantelwoningen zijn permanente woonvormen die zorg nabij mogelijk maken. Mantelzorgwoningen zijn tijdelijk en omkeerbaar. De oude situatie keert terug als de zorg ophoudt. We gaan soepeler om met de vraag hiernaar. Ook de vraag naar mantelwoningen stimuleren we. Verzoeken om bestaande woningen en bijgebouwen om te vormen naar mantelwoningen zullen we toetsen op de ruimtelijke inpasbaarheid en het ontstaan van twee volwaardige woningen. Het splitsen van woningen willen we hiermee makkelijker maken.

- **Jongeren en starters:** Voor jongeren en starters is het lastig om een eigen volwaardige woonruimte te vinden. Vooral in de sectoren goedkope koop en middeldure huur (boven de huurgrens) is er behoefte aan voldoende aanbod. We maken met de woningcorporaties concrete prestatieafspraken. Bijvoorbeeld voor goedkope koopwoningen voor met name jongeren. Dit kan bijvoorbeeld door deelwoningen. Dit doel geldt zowel voor de stad als voor de kernen.
- **Woonwagenbewoners:** Voor de doelgroep woonwagenbewoners streven we naar verdere normalisering van de situatie. We erkennen de behoefte aan meer plaatsen, vooral ook voor jongeren. Dit gelet op de uitspraak van het college voor de rechten van de mens. In deze periode willen we 10 extra plaatsen realiseren in samenhang met de verplaatsing van een aantal kampjes, die nu ongunstig gelegen zijn. Woonwagenbewoners worden niet anders behandeld dan andere inwoners van Oss: dus gelijke rechten en plichten.
- **Arbeidsmigranten:** We zien dat de problematiek rondom de huisvesting van arbeidsmigranten niet vanzelf afneemt. We doen al veel op dit gebied om de huisvestingssituatie in goede banen te leiden. Belangrijke uitgangspunten voor ons blijven fatsoenlijke huisvesting en een goede leefbaarheid van de omgeving. We voeren een zogenoemde quick scan hierop uit om te kijken of we aanvullende maatregelen moeten treffen.

RAADHUIS
2

Betaalbaarheid woonlasten

Veel huishoudens besteden een groot deel van hun inkomen aan wonen. Ook daarom is het belangrijk om de gemeentelijke woonlasten zo laag mogelijk te houden. Het investeren in energiebesparende maatregelen kan een bijdrage leveren aan het verlagen van de woonlasten. We vragen de woningcorporaties of ze dit kunnen versnellen.

Buitengebied

Oss heeft een gevarieerd buitengebied met daarin vele kernen. Met de ontwikkelingen in de agrarische sector, verandert ook het buitengebied. Ook voor het buitengebied geldt dat we aan nieuwe ontwikkelingen ruimte bieden. Het is een gebied waarin zowel agrarische, recreatieve, als toeristische activiteiten naast elkaar mogen plaatsvinden. Vanuit dat perspectief willen we ook de Vrijkomende Agrarische Bebouwingen meenemen. In de omgevingsvisie regelen we meer vrijheid voor inwoners in het buitengebied. Hierbij onderscheiden we het kernrandgebied van het poldergebied.
Om het wonen en ondernemen in het buitengebied aantrekkelijker te maken, is snel internet noodzakelijk. Dat is juist in het buitengebied nog wel eens een probleem. Daarom benaderen we actief marktpartijen om te achterhalen waar witte vlekken zitten en te zien of een glasvezelnetwerk hiervoor een mogelijkheid is. We weten dat de graafafstanden in het buitengebied groot zijn. Toch onderzoeken we ook of we hiervoor zelf een rendabele businesscase kunnen ontwikkelen.

Welstand

We willen inwoners en bedrijven ruimte en vertrouwen geven, en tegelijk betrouwbaar zijn. Waar mogelijk en wenselijk, gaan we regels verminderen.
Daarvoor gaan we de welstandscommissie omvormen. Meer adviserend en ondersteunend. We maken een uitzondering voor monumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten.
We onderzoeken of we onze dienstverlening kunnen verbeteren door het instellen van een ‘adviseur ruimtelijke kwaliteit’. Dat is iemand die vanuit de gemeente ondersteunt en begeleidt bij grotere bouwprojecten.

8 Veilige omgeving

Volgens de Veiligheidsmonitor wordt Oss veiliger. De inspanningen op het gebied van handhaving, voorlichting en preventie hebben resultaat. We zien minder woninginbraak en openbare ordeverstoringen en het veiligheidsgevoel van inwoners neemt toe. Oss stijgt op de ranglijst van 'meest veilige gemeenten'. We blijven ons inspannen om dit op orde te houden.
Wel moeten we werken aan regionale vraagstukken, zoals de bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

Samenwerken versterken

De wijkagenten, kernteams en BOA's kunnen nog beter samenwerken. We onderzoeken of we de BOA's breder kunnen inzetten. De jeugdgroepen willen we eerst positief benaderen. Als er sprake is van overlast, gaan we preventief ingrijpen. We moeten wel zorgen voor een betere aansluiting tussen de strafrechtketen en de keten van zorg en welzijn.

Ondermijnende criminaliteit

We gaan voorrang geven aan het aanpakken van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. We zien dat de aanpak hiervan niet langer alleen de taak is van de politie en het Openbaar Ministerie. Het vergt een brede aanpak met een goede samenwerking in de totale keten. We zorgen ervoor dat inwoners en ondernemers ondermijnend gedrag eerder herkennen en melden. We gaan ook zorgen dat er geen misbruik wordt gemaakt van gemeentelijke regelingen en subsidies. We gebruiken daarvoor de BIBOB, de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Veiligheidsregio

Regionale samenwerking op het gebied van veiligheid is noodzakelijk. Een verhoging van onze bijdrage aan de Veiligheidsregio is dan ook nodig. Vanuit de Veiligheidsregio vragen we aandacht voor het functioneren van de lokale brandweerkorpsen. We onderzoeken of de kwaliteit van de inzetbaarheid van de vrijwillige korpsen voldoende is. Daarnaast nemen we een investeringsbesluit over de brandweerkazerne in Oss.

Integraal beleidskader Veiligheid

We willen nog in 2018 een verbeterd Integraal beleidskader Veiligheid voorleggen aan de gemeenteraad. Hierin staan de belangrijkste doelen en prioriteiten. We willen de domeinen zorg en veiligheid beter met elkaar verbinden om ondermijnende criminaliteit te kunnen aanpakken.

9 Besturen in verandering van tijden

De dynamiek in de samenleving is groot. We zien dat individualisering toeneemt, aangejaagd door technologische ontwikkelingen. Social media stellen mensen in staat om onmiddellijk op ontwikkelingen en gebeurtenissen te reageren. Kleine gebeurtenissen kunnen in no time uitgroeien tot media-events, waar talloze mensen hun mening over geven. Deze ontwikkelingen vragen een sensitieve en alerte bestuursstijl. Communicatief en open, gericht op aanpakken van problemen in dialoog met de betrokkenen.

Bestuursstijl

Met de samenleving
We staan middenin de samenleving, zijn daadkrachtig en ook pragmatisch. Pragmatisch omdat de voortdurende veranderingen in de samenleving vragen om een flexibele stijl. We staan open voor initiatieven vanuit de samenleving en partners. We werken samen om maatschappelijke opgaven te realiseren. Soms een stapje hierin terug doen hoort daarbij, juist om innovatie en het eigen initiatief te faciliteren. Ruimte geven waar het kan, regie pakken waar het moet. We nemen onze inwoners mee in de afwegingen die we maken.

Met de gemeenteraad
We gebruiken de opiniecommissies nadrukkelijker om vooraf de mening te peilen van de gemeenteraad. Hierbij denken we graag mee over hoe we de opzet van deze commissie kunnen verbeteren om te komen tot een betere dialoog. Het college gaat meer werken met 'voorgenomen besluiten'. Deze leggen we dan ter raadpleging of ter opiniëring voor aan de raadscommissie. En wat voor de gemeente in het geheel geldt, geldt ook voor de samenwerking in de raad. Waarderen van verschillen met respect voor elkaars visie en het geloof dat een open dialoog de verbinding versterkt. Waarbij we weten dat niet altijd alle verschillen overbrugd zullen worden.

Positie in de regio

Oss is een gemeente die sterk genoeg is om eigen keuzes te maken. Een gemeente ook met veel ambities. Ambities die vaak niet ophouden bij de gemeentegrens. Datzelfde geldt voor vraagstukken die zich voordoen in een veel breder gebied dan alleen dat van de gemeente, zoals rond milieu, criminaliteit en efficiënte samenwerking. Dat betekent dat wij nog intensiever regionaal en ook gerichter gaan samenwerken.

Wij werken het liefst in lichte vormen van samenwerking, zonder dat dit vrijblijvend wordt. Samenwerking is geen doel op zich, maar we zoeken op een pragmatische manier de samenwerking, daar waar partners elkaar kunnen versterken. Soms kiezen we voor gelegenheidscoalities: een samenwerking die ophoudt als we het resultaat behaald hebben.

Wij hebben een open en opbouwende houding als het gaat om samenwerking met de regio. In het bijzonder daar waar het onze directe buren betreft. Komt een hulpvraag vanuit een buurgemeente op ons pad, dan staat voor ons het belang en de beleving van de inwoner centraal.

De gemeente Oss blijft een krachtige centrumgemeente naast 's-Hertogenbosch, met goede verbindingen met Nijmegen. Ook Meierijstad is in toenemende mate een belangrijke samenwerkingspartner voor Oss, met vergelijkbare kansen en uitdagingen. Als centrumgemeente vinden we de verbinding met andere gemeenten van groot belang. We zullen de positie van Oss en de directe regio daarin altijd willen versterken.

Oss heeft een belangrijke stem in Agrifood Capital. Oss is groot genoeg om een stem te hebben in de netwerken Midsize Brabant, het Stedennetwerk G40 en de VNG. We kunnen de regio ook internationaal profileren. Deze netwerken dragen bij aan een krachtige gemeente Oss in een vitale regio. Dit vraagt van de gemeentelijke organisatie een strategische visie en sturing hierop.

Ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie

De lokale en regionale opgaven waaraan Oss werkt, zijn ambitieus en uitdagend. Dat vraagt veel van de organisatie. Die moet hiervoor lenig en flexibel zijn. De ontwikkeling naar steeds meer maatgericht werken, de toegenomen verantwoordelijkheid van Oss in de regionale en landelijke netwerken en de versterking van de eigen zeggenschap van burgers vragen om scherpere keuzes. We kunnen niet alles hetzelfde blijven doen en deze nieuwe opgaven erbij nemen. We zien dat er druk staat op de organisatie.
We gaan daarom in dialoog met de organisatie om in beeld te brengen waar we scherper kunnen kiezen en wat daarvoor nodig is. Dit zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin.
Om mee te kunnen blijven doen met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van technologie en digitalisering moet ook de ICT-infrastructuur goed toegerust zijn. Hoe we dit ook gaan regelen, individueel of regionaal, deze ontwikkeling zal impact hebben op het gebied van de kwaliteit van dienstverlening, gegevensbeheer, informatieveiligheid, privacy en financiën.

10 Financieel solide

Het coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen. Dit akkoord geeft richting aan het beleid. Het college gaat het coalitieakkoord verder uitwerken in de programmabegroting 2019-2022. Met de gemeenteraad maken we de plannen concreet. We zullen jaarlijks beoordelen in hoeverre we financiële ruimte hebben om plannen te versnellen of bij te stellen. Hierbij blijven we kijken naar kansen.

Financiële ontwikkeling

De economie groeit en we zien dat er weer een wat positiever financieel perspectief ontstaat. De meest recente financiële gegevens vanuit het Rijk bevestigen dit beeld. De landelijke rijksuitgaven stijgen waardoor ook onze uitkering uit het gemeentefonds stijgt. Uit ervaring van de afgelopen jaren weten we echter dat deze uitkering uit het gemeentefonds (onze grootste inkomstenbron) een grillig verloop kent en zich meerjarig erg lastig laat inschatten.

Naast deze positieve ontwikkeling zien we op onderdelen ook extra kosten ontstaan. We zien dat onze risico's vooral stijgen in het sociaal domein. We zien daarbij vooral risico's door een toename van de zorgvraag en de complexiteit binnen jeugdzorg en WMO. Ook zien we op andere terreinen dat de uitvoeringskosten stijgen door de huidige marktontwikkeling (o.a. stijgende bouwkosten). Afhankelijk van de ontwikkeling van deze risico's en de ontwikkeling van de algemene uitkering vraagt dit in de toekomst om keuzes. Daarom kiezen we nog niet voor een dichtgetimmerd investeringsprogramma.

Het grondbedrijf staat er goed voor. We zien dat de reserve van het grondbedrijf flink stijgt en we denken dat dit zich ook de komende jaren voortzet (tot circa € 19 miljoen in 2020). Het deel dat nodig is om toekomstige risico's in het grondbedrijf af te dekken, houden we vast in deze reserve.

Helder financieel kader

Onze ambities zijn groot en we beseffen dat de financiële mogelijkheden niet onbeperkt zijn. Voor de keuzes die wij maken, werken we vanuit een helder financieel kader:

- Ons financieel beleid blijven we gedegen en solide vormgeven. We hebben een begroting die meerjarig sluitend is;
- We hebben een algemene reserve die voldoet aan de gestelde normen (10% van de algemene uitkering);
- We kijken jaarlijks kritisch naar onze reserves en voorzieningen;
- Jaarlijks wordt bij de begroting integraal gekeken of ruimte in bestaande budgetten onbenut blijft;
- De lokale lastendruk houden we minimaal € 22,50 onder het landelijke gemiddelde;
- Met verhoging van de lasten voor burgers en bedrijven (instellingen) gaan we uiterst terughoudend om;
- We verhogen de OZB in principe alleen met de inflatie. Een extra OZB verhoging zal alleen worden ingezet in combinatie met het realiseren van een specifieke ambitie.

Incidentele investeringsruimte

Wanneer onze Algemene Reserve hoger is dan de gestelde norm van 10% van de algemene uitkering, bijvoorbeeld door positieve jaarrekening resultaten, zullen we de beschikbare ruimte benutten voor het realiseren van onze ambities.

G E M E E N T E H U I S

De ontwikkeling binnen het grondbedrijf biedt ruimte voor incidentele investeringen. We willen twee investeringsfondsen oprichten: 'Centrumontwikkeling' en 'Duurzaamheid'. Op deze twee terreinen zijn de ambities groot, is er breed politiek draagvlak en zullen vooral incidentele investeringen noodzakelijk zijn. Door fondsvorming reserveren we geld voor realisatie van onze ambities op deze terreinen.

Voor de realisatie van de noordelijke randweg onderzoeken we of deze gefinancierd kan worden uit de winsten van de noodzakelijke woningbouw aan de noordzijde van de stad Oss.

Voor onze ambities op het gebied van 'Sociaal hart' zijn er al investeringsgelden gereserveerd in de begroting voor de Transformatieagenda Jeugd (€ 2 miljoen) en voor Wonen met ondersteuning (€ 1,6 miljoen).

Structurele ruimte

De positieve ontwikkeling uit het Gemeentefonds zetten we in voor de realisatie van onze ambities. We beseffen dat hiervoor ook een investering in het versterken van de gemeentelijke organisatie, de ICT en de Veiligheidsregio nodig is.

'Geld voor zorg, blijft voor zorg' is ons uitgangspunt. Dit betekent dat we er naar blijven streven om de Jeugdzorg en WMO uit te voeren binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Incidentele tekorten vullen we uiteraard aan.

We houden rekening met grote jaarlijkse financiële effecten op de volgende onderdelen in dit akkoord:

- Verbouw/ nieuwbouw Golfbad;
- Ontwikkeling Lievekampgebouw (deze periode planontwikkeling, realisatie erna);
- Realisatie gemeenschapsaccommodaties door hogere bouwkosten en toegenomen duurzaamheidsambitie;
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (in een business case werken we die uit, waarbij er ook besparingen zijn);
- Invoering abonnementstarief WMO;
- Wonen: nieuwe uitbreidings- en inbreidingslocaties en de uitvoering van de omgevingswet.
- Vervangingsopgave openbare ruimte en specifiek voor aanpak zieke bomen;
- Centrum, inclusief parkeren centrum (deze laatste is gekoppeld aan de evaluatie van de pilot).

Binnen de geschetste financiële kaders zien we voldoende kansen om onze ambities te realiseren. Prioriteren doen we in overleg met de gemeenteraad.

E712
RAW
3301

T1591
Centrum

HANDYMAN